

BIBLIA

A februári elmélkedéseket Lipien Mihály (Budapest), a márciusiakat a Miklovicz házaspár készítette (Nőtincs; 6-a és 20-a: Laci, 13-a és 27-e: Panni).

Február 7. – Évközi 5. vasárnap – Lk 5,1-11 – „... de a Te szavadra kivetem a hálót”

Olyan korba értünk, amelyben az igazi példaképek hiteles tekintélyének eltiprása zajlik. Nemrégiben egy vidéki plébánossal beszélgettem, aki a migránskérdésben képviselt álláspontja miatt tájékozatlannak és meggondolatlanak minősítette Ferenc pápát. Ebben sajnos nincs egyedül, mert a magasabb magyar egyházi hierarchia képviselőitől is hallunk hasonlókat. Az egyházfő tekintélyének ilyen rombolása szokatlan hang az egyház szervezetén belülről. Pedig Ferenc pápa csak irtalmasságra és emberhalászásra buzdít: minden szerzetesközösség és plébánia fogadjon be egy menekült családot! Ilyen egyszerű dolgot kér a katolikus közösségektől. A befogadók és befogadottak új közösségi egyházának építését szorgalmazza.

A bővelkedőt és a szűkölködőt, a lelki gazdagságot és az anyagi jólétet keresőt szeretné egy fedél alá és egy asztal köré leültetni. Akik pedig az asztalt körbeülik, azok megismerik egymást. Nem a hittérítés, hanem az egyetemes emberi értékek keresése a cél. Ferenc pápát sokan támadják, mert az átgondolatlan kritika könnyebb, mint a tanúságtétel. Pedig rendkívüli érzékkel mutat rá a Jézus-követés hiteles útjára.

Péter apostol számára tekintély volt Jézus. Nem kérdőjelezte meg halászlati szaktudását, hanem szavára kivetette a hálót. Mondhatná valaki, hogy ez a csoda- és meghívástörténet aligha tekinthető a leírás szerinti pontos történetnek. Számunkra akkor is nyilvánvaló, hogy Jézus a természet rendjére

fogékony, azzal összhangban élő ember volt. Akiből pedig árad a harmónia, arra érdemes odafigyelni.

Eszembe jutnak Bulányi Gyurka bácsi gondolatai: ha mindenki elkezd közösséget építeni (12 embert befogadni és leültetni maga köré), és ez a folyamat tovább hatványozódik, akkor a 10. szinten (12¹⁰-en: 61.917.364.224) elfogy a 7,4 milliárdnyi emberiség, azaz mindenki az Istenre, a lelkiismeretére figyelő nagy közösség tagjává válik.

A kerítés elszigetel, a háló összegyűjt, a körbeült asztal közösséget terem. A biztonságosnak ítélt bezárkózottságban vagy a közös asztal új világot teremtő erejében hiszünk? Ne féljünk helyesen dönteni!

Február 14. – Nagyböjt 1. vasárnap – Lk 4,1-13 (András I,3) – „... a Sátán próbára tette őt...”

Hosszabb lélegzetű nyári szabadságaim idejére nagyobb lélegzetű könyvek elolvasását szoktam eltervezni. Korábban Spiró György Fogságát, Hamvas Karneválját, majd Az ősök nagy csarnokát olvastam el. Tavaly nyáron Kovács Károly Hellenizmus, Róma, zsidóság című könyve került sorra, amelynek elolvasását közel 30 éve elterveztem. Kijelenthetem, hogy alapmű. Nagy segítség Jézus korának, az evangéliumok életbe ágyazottságának („Sitz im Leben”) megismerésére. A téli szünetben pedig legszebb lelkiolvasmány-élményem a frissen megjelent András-evangélium volt (Gromon András összeállítása). Azóta valahányszor a Máté-Márk-Lukács szerinti evangélium szövegeivel találkozom, összevetem az András

szerinti evangélium szövegével. A februári nagyböjti vasárnapok elmélkedései során is ezt a módszert választom.

A nagyböjti időszak szentírási prelúdiuma Jézus pusztai megkísértésének története. Lukács evangélista a megkísértés történetét látványos és elgondolkodásra alkalmas képi anyaggal tölti meg: Jézust az éhség gyötörte, a hegytetőről elcsodálkozott a föld országain, majd a jeruzsálemi templom magas párkányán állva teheté próbára Isten gondviselését. Bár jól tudjuk, hogy Lukács evangélista bőségesen használt fel a korában használatos mitológiai „festőanyagokból”, amikor elénk tárja a megkísértés történetét, de a történet lényegi elemeit e színezéssel együtt is megőrizte.

Hogyan írja le ezt András evangéliuma? „A Lélek ösztönzésére kiment a pusztába. Negyven napig volt a pusztában, miközben a Sátán próbára tette őt, hogy eltérítse küldetése teljesítésétől. Együtt volt a vadállatokkal, és Isten követői szolgálták.” Ez egy lényegi sűrítmény, adalék és színezőanyagok nélkül. Miről szól? Rólunk. Az életünk-ről. A mindennapok kihívásairól. A kenyér, a hatalomvágy és a csodavárás kísértésének közegeben is lehet harmonikus életet élni, mert nem vagyunk egyedül. Valamilyen módon mindig megkapjuk Istentől azt a segítséget, ami helyes döntésünk meghozatalához szükséges. A nagyböjti időt a tisztulás és tisztább látás időszakává kell tennünk!

Február 21. – Nagyböjt 2. vasárnap – Lk 9,28b-36 (András IX,4) – „Órá hallgassatok!”

Az idei nagyböjt kezdete előtt a családdal elmentünk itt Budapesten a Síp utca 22-be, és vettünk egy izraeli sófárkürtöt. Jelkép. A zsidók a bűnbánati időszak kezdetén és végén szokták megfújni. Sok-sok próbálkozás után sem sikerült érdemi hangot kicsikarni belőle. Pedig nagyon szép! De szépséges és hangtalan sófárkürtől csodát nem várhatok. Ezért képezeltem elindulok a Tábor hegyére. Irigykedve figyelem Pétert, Jakabot és Jánost. Nekik – ha csak kis időre is – sikerült felülemel-

kedniük a mindennapok gondjain, és megtapasztalniuk a világok átjárhatóságát. Lukács evangélista szerint csak egy álomból ébredés volt mindez.

András evangéliuma valóságáról ír. Hozzám az András szerinti evangélium szövege áll közelebb. Az álmokat valóra kell váltani! Ezt írja András evangéliuma: „Ez az én igaz küldöttem, akit szeretek! Órá hallgassatok! Amikor azonban hirtelen körülnéztek, nem láttak többé senkit maguk mellett, csak egyedül Jézust.”

Sokszor tapasztaltam már életemben, hogy valamit jónak és helyesnek gondoltam, de később be kellett látnom, hogy tévedtem. Udvariasan meg is szokták jegyezni családon belül és kívül: „Eddig nem ezt mondtad! Erről eddig nem így gondolkodtál!” Bizony kínos hallani az ilyen visszajelzéseket. De ennek csak egy oka van: Nem hallgattam Órá. Ebben a nagyböjti időszakban figyeljünk és hallgassunk többet Órá!

Február 28. – Nagyböjt 3. vasárnap – Lk 13,1-9 (András XI,4) – „... gyümölcsöt keresett rajta...”

A Bokor Közösségnek van egy szépséges ikonfestője Székesfehérvá-

ron. Nappali szobánk ékes gyöngysze-

me az az őáltala készített ikon, amelyen Lukács evangélista fest. Máriát és gyermekét festi. Lukács evangélistát és

az általa megalkotott evangéliumot ezért is szeretem. Lukács evangélista kora „festékkészletének” színe-javát felhasználja. Időnként túlszínezi a történeteket. Nem baj. Én szeretem a sok élénk színezést. Gyönyörködteti szememet és megmozgatja képzelőerőmet. András evangéliuma azonban olyan, mint egy fekete-fehér tustollal készített rajz. A szinoptikus evangéliumok letisztított és egygyé formált valóságát tárja élénk. Ízlés dolga, kinek melyik tetszik, de számomra mindkettő szép és igaz.

Lukács evangélista a mai evangéliumi részletben attól az évezredes zsidó és keresztény szemléletmódtól próbál minket megszabadítani, amely szerint az embereket azért érik utol a bajok és tragédiák, mert bűnösök, és nem teljesítik Isten parancsait. A Lukács szerint leírt történetben a hírhozók beszámolnak Pilátus megtorló intézkedéséről, amikor is megelégette a galileai zelóták magatartását, vagyis azt, hogy a tömegben elrejtőzve leszurkálták a római katonákat és a velük kollaboráló zsidókat.

Március 6. – Nagyböjt 4. vasárnapja – Lk 15,1-3.11-32 – Életfeladatunk

A nagyböjt felét „leküzdöttük”, több-kevesebb sikerrel, és ilyenkor már lehetősége van az embernek arra, hogy visszatekintsen a február 10. óta eltelt időszakra. Ezt a szent időszakot kellene jól értékesíteni lelki-szellemi fejlődésünk érdekében. Jó, ha az elmélkedés „bemelegítéseként” elmondom a szerető Atyának, hogy bizony voltak mulasztásaim, és ezeket szánom-bánom! Így jó esélyem van arra, hogy a visszatérő fiúhoz hasonlóan én magam is megtapasztaljam az ölelését.

Az evangélium jól ismert példázatai állnak előttünk (érdemes egy lendülettel elolvasni az egész 15. fejezetet). Sok szereplő jelenik meg a leírásban: vámosok, bűnösök, farizeusok, írástudók, pásztor és az öt követő bárányok, egy ezek közül, amelyik elcsavarog (megnehezítvén a pásztor életét), a pásztor (vagy tulajdonos) szomszédai, barátai, a drachmát elvesztő asszony és barátnői, valamint a kiemelt példázatban az apa a két fiával, a szolgálk és egy marha. Az

Március 13. – Nagyböjt 5. vasárnapja Jn 8,1-11 – Új esély az életre

Jézus a templomban tanít, amikor az írástudók és a farizeusok egy házasságtörésen ért asszony visznek eléje.

Próbálom elképzelni a szituációt: egy tiltott (talán büntudattal terhes) szerelmi együttlétet megzavarnak, kicibálják az asszonyt az ágyból, és talán hiányos öltözetében a templomba viszik Jézus és a tömeg elé. Miért teszik ezt az írástudók? Nem ismerik a törvényt? Nincs szükség Jézus véleményére, a törvény egyértelmű: halálra kell kövezni. Nem őszinte a kérdések, inkább

A hírhozók beszámolóját követően Jézus egy tömegkatasztrófában meghalt emberekről beszél, akikre Siloámban rádőlt a torony. Jézus egyik eseményben sem ad teret annak a szemléletmódnak, hogy az embereknek azért kellett meghalniuk, mert bűnösök voltak Isten előtt. A halálos balesetet szenvedettekéről, a hatalom általi megtorlásban meggyilkoltakról egyaránt kijelentette, hogy nem voltak bűnösebbek azoknál, akik életben maradtak. Isten nem terrorista, aki bosszút áll a bűnösökön. Jézus arra hívja fel a figyelmünket, hogy teremjük meg az Istennek tetsző jócselekedetek gyümölcseit. A szőlő és a fügefa Izrael népének szimbolikus megjelenítése (vö. Iz 5,1-7; Jer 8,13; Oz 9,10; Mik 7,1). A fügefa terméketlensége arról tanít, hogy Izrael népe bojkottálja Isten parancsainak megtartását. Izrael népe nem tölti be példaadóan gyümölcstermő küldetését sem a választott népen belül, sem pedig a pogány világ felé. Ezért kell gondolkodás- és életszemlélet-átalakítást végeznie, azaz metanoiát, bűnbánatot tartania. Ez az elindulás legelső és kihagyhatatlan lépése.

ember önkéntelenül is belehelyezkedik valamelyik szerepkörébe: bőven van választék. Azt tapasztalhatjuk, hogy különböző élethelyzeteinkben más-más szerepkör illik ránk (persze arra nem is merek gondolni, hogy a vámos és bűnös karaktere bármelyik olvasó számára szóba jöhet, az utolsóként említett szereplőről nem is beszélve...☺). Bizony némi lüktetést mutat az életünk: van benne szárnyaló időszak és zuhanórepülés is (ez utóbbi csak akkor veszélyes, ha túlságosan „alacsonyán” indul... egyébként ki lehet jönni belőle ép bőrrel).

Talán az lenne az életfeladatunk (fejlődésünk tendenciája), hogy a választható szerepkörök egyre pozitívabban legyenek. Mint ahogy igaz az a mondás: „Ne hülyéskedj, mert úgy maradsz!”, igaznak kell lenni annak is, hogy szaporítsd az életedben az Istennek tetsző megnyilvánulásokat, és egyszerűen csak úgy maradsz! Tudniillik Istennek tetsző leszel. A tapasztalat sok-

provokáció Jézus felé. A nő csak eszköz számukra. Micsoda megaláztatást élhetett át közben a szerencsétlen nő! Talán már kívánta is a halált, csak hogy megszabaduljon ebből a kínos helyzetből. A templom, az ott jelenlévők még tovább növelhették szűgyenét.

A provokáló kérdés után Jézus szótlan marad. Mit mondhatott volna? Beszéljen a farizeusoknak Isten megbocsátó szeretetéről? Vagy a parázna nőnek a házasság szentségéről? Egyik fél sem

András evangéliumában a természetlen fügefa története így hangzik: „Amikor másnap kimentek Betániából, a következő jelképes prófétai cselekedetet hajtotta végre. Meglátott egy lombos fügefát – Izrael jelképét –, és odament, mintha gyümölcsöt keresne rajta; de persze semmit sem talált, csak leveleket, ugyanis még nem volt fügeérés ideje. Ekkor így szólt a fügefához: 'Vajon soha senki nem fog rólad gyümölcsöt enni? Az lehetetlen.' Tanítványai fölfigyeltek erre.”

Jézus még a szüret, a fügeérés előtt látni szeretné a füge termésének növekedését. Nem hirtelen és azonnali nagy tetteket vár. Azt szeretné látni rajtunk, hogy volt értelme a világba szólítania minket. Maradandó, értékes gyümölcsöket vár tőlünk. Ne késlekedjünk!

„Nem arra való az élet, hogy túléljük, hanem hogy átéljük” – írja Milyen egy női mell? című könyvében Körösi Zoltán. Nem a megérkezés, hanem az út a fontosabb. Mint Szigligeten, ahol az út mentén minden évben gazdag termést hozó gyümölcsfák sorakoznak. Látványra is gyönyörű!

szor az, amit a visszatérő fiú sztorijában olvasunk (vagy akár a Jézust hallgató bűnösökről és vámosokról), azazhogy egy „vargabetű” után fordul meg az ember a jó irányba, ha felfogja, hogy korrekcióra van szükség az életében (netalán megtérésre, visszatérésre). Szeretjük alkalomhoz kötni az elhatározásainkat (pl. évfordulóhoz). Hát itt az alkalom, nem kell megvárni a január elsejét! A nagyböjt hátralévő időszaka kínálja az alkalmakat az önreflexióra (hagyományos fogalommal a bűnbánattartásra), ne késlekedjünk kihasználni, mert a tett megrontója az okoskodás, meg a halogatás... (és amit halogatunk, az el is hal). Kívánom a kedves olvasónak (meg magamnak is), hogy szebb lelkülettel jöjjünk ki a 2016-os nagyböjtből, mint amivel bementünk. Talán épp ez a célja ennek a kiemelt időszaknak. Kis házi feladat is van: elolvasni Gromon András Jézus evangéliuma LUKÁCS tolmácsolásában c. könyve 15. fejezetének elemzéseit.

volt befogadóképes – feleslegesek lettek volna a szavak.

Örök talány marad, hogy mit írhattott vajon Jézus a földre, a porba. Talán a törvény szavait (amelyek nem kívánták meg a kövezéshez az ő beleegyezését, de megkivánták a bűnös megbüntetését), amelyek szembesítették a törvény szigorú öreit azzal, hogy ebben az esetben nem tartották be a törvényt? Talán a farizeusok bűneit kezdte felsorolni? Talán csak rajzolgatott, jelezte azt, hogy nem hajlandó a csapdájukba be-

lemenni? Nem mondja ki a kedvükért sem azt, hogy az asszony bűnös, meg kell büntetni, sem azt, hogy senkit nem szabad megkövezni.

Akármit is írt a porba, irritálta vele a farizeusokat, akit sürgettek a választát. Ekkor hangzik el az azóta szállóigévé vált mondat: „Aki büntelen közületek, az vessen rá először követ!” A törvény igazságával szemben elhangzik az Isteni Igazság. Nem a bűnös ember feladata büntetni, ítélkezni egy másik bűnös felett!

Még a farizeusoktól is tanulhatunk: akár a jézusi határozottság, akár a földre írtak hatására, de belátták bűnösségüket,

és eloldalogtak. Csak az maradt ott, aki valóban bűn nélkül való: Jézus.

Jézustól is tanulhatunk: amikor egyedül marad a szerencsétlen asszony-nyal, nem tart neki erkölcsi prédikációt, nem marasztalja el bűnös tettéért. Nem fokozza a helyzet kínosságát, mert tudja, hogy aki ezt a traumát itt átélte, az nem tesz többet ilyet. Bízunk abban, hogy megszületett benne a bűnbánat, és az átéltek életre szóló nyomot hagytak benne. Elegendő, ha csendesen és tapintatosan ennyit mond: „Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!”

Aki bűnös, annak nincs joga ítélni, követ dobni. Aki nem bűnös, az viszont nem ítél, nem dob követ.

Krisztus új esélyt adott a farizeusoknak és a bűnös asszonynak az életre, a bűn nélkül való életre. Számunkra is ezt adja Jézus: a változás, a megtérés, az új esély lehetőségét. Élünk vele, és adjuk tovább! Nekünk is ez a feladatunk: a bűnös megalázása helyett a bűnös felemelése, elítélése helyett a bizalom megszavazása. A szeretet kockázata a törvény igazsága helyett. Adjon nekünk ehhez erőt az ünnepre való készülési lelkülete, és a feltámadt Krisztussal való találkozás élménye!

Március 20. – Virágvasárnap – Mk 15,1-39 – A szeretet győzhet

Kedves olvasó, remélem sikerült elvégezned a két héttel ezelőtti házi feladatot! Ma megint egy fejezetnyi evangélium vár reánk, és ha megjelenünk a templomban, akkor ezt a passió műfajában halljuk. Passió, azaz szenvedés[történet]. A látvány rémisztő. Aki Pilátus előtt összekötözött kézzel áll, politikai váddal a nyakában, annak már nincs sok esélye. Nem is érdemes védekeznie, hiszen a pogány hadúr úgysem értené, és még saját népét (az Isten népét) is kompromittálhatná. Innen már nincs visszaút, de Jézusban nem is fogalmazódik meg ez a szándék. Végig kell járnia az utat, hogy bebizonyítsa annak járhatóságát. Bebizonyítsa, hogy a világ minden gonoszságával szemben győzhet a szeretet. Miben áll ez a győzelem?

Március 27. – Húsvét vasárnapja – Jn 20,1-9 – Az üres sír örömhíre

Húsvétvasárnap hajnalban még sötét volt, amikor a szeretett nőtanítvány, Mária Magdolna a sírhoz sietett. Talán aludni sem tudott, alig várta, hogy még egyszer utoljára láthassa, elsirathassa szeretett Mesterét. A hiányzó kő aggodalommal töltötte el, segítségért sietett. Péter és János is megy a sírhoz – különböző lelkiállapotban. Péter tele lehetett büntudattal tagadása, gyengesége miatt, le is maradt János mögött. A szeretett tanítvány a keresztnél sem hagyta el Jézust, ő előbb ér oda, de megvárja Pétert. Együtt szembesülnek az üres sírral. Vajon mi játszódott le a három emberben? Mária sírdogál, a férfiak elmennek. Mindhárman a halott Jézust, az embert keresik – és nem találják. Érthető a döbbenetük. Mária addig sírdogál kitartóan, amíg megjelenik neki két angyal, majd a feltámadt Krisztus. Mária a halott Jézust keresi, és nem ismeri fel az élő Krisztust! Miről ismeri fel? Arról, hogy a nevéen szólítja őt. Jánossal kapcsolatban azt olvassuk: „látta és hitt”. Csak találgatni tudjuk, hogy mit hitt, de érteni biztosan nem értette még, hogy mi és miért történt.

Hárman háromféleképpen reagáltak az üres sír döbbenetére. Húsvét hajnalá-

1. A kísértések, csábítások visszatartásában.

2. A hatalom, a nagyság elutasításában, a szolgálai szerep elvállalásában.

3. Bátor szembenézés a fenyegetettséggel.

4. A világ fiai eszközeinek és módszereinek elvetése.

5. Az emberiség „szemet, szemért” gyakorlatának lecserélése az irgalmas és önfeláldozó jóságra.

Mindez nagy reményeket ébreszthet bennünk, egyszerű (de istenképűségreményű) emberekben. Ha Jézusunknak sikerült végigjárni megalkuvások nélkül a szeretet útját, akkor az ő példáját követve és mélységes bizalmat szavazva a teremő Atyának, mi is esélyesek vagyunk az Úton maradásra. Bátran fityiszt mutathatunk a kísértéseknek, a

fenyegetéseknek, legyőzhetjük magunkban a rossz hajlamokat, részesei lehetünk az Isten Országának építésének. Figyeljünk a mi Mesterünkre, és bizalommal tekintsünk Mennyei Atyánkra, aki az élők Istene.

A hosszú evangéliumi rész számos kérdést vet fel, amelyeket házi feladatként célszerű megválaszolni. Például: Miért nem válaszolt Jézus Pilátus kérdéseire? Mi lett volna a történet folytatása, ha Pilátus elengedi Jézust? Híttek volna neki az emberek, ha „leszáll” a keresztről? Valóban azt éli át Jézus a kereszten, hogy elhagyta őt az Atya? ... Kívánom a kedves olvasónak, hogy egyénileg vagy barátaival együtt tiprójon ezeken a kérdéseken, és jó válaszokat fogalmazva, jobban tudjanak tájékozódni a „keskeny úton”.

gött nem állt tudás, valódi megértés még a tanítványok esetében sem. Nem a fejükkel, inkább a szívükkel, érzelmileg, ösztönösen fogadták be az örömhírt, számukra elég volt a hit, a bizalom. A mai kor emberének ez kevés. Nem elég elhinni a húsvéti eseményeket, a mai ember tudni és érteni akarja mindazt, ami akkor történt. Nincs könnyű dolgunk, mert a racionális agyunk kevés ehhez. Mátériális szemszögből nézve a Húsvét titka megfejtethetlen. Nem elég hozzá a hétköznapi megismerés, hanem magasabb megismerési szintre, a szellemi megismerésre van szükség hozzá.

Kedves Testvérem! Húsvét ünnepén képzelj magad elé az üres sírt, és tedd fel magadnak a kérdést: Mit üzen ez számomra? Fogalmazd meg, hogy te mit hiszel! Ne Jézust, az embert keresd a sír körül, hanem hallj meg, hogy a feltámadt és élő Krisztus Téged is néven szólít. Ha találkozol Vele, akkor már nemcsak hinni fogod a Húsvét titkát, hanem tudni is! A találkozás erejében pedig megtalálsz életeredben annak lehetőségét is, hogy ne csak tudj, hanem meg is értsd azt! Tiszta szívedből kívánom, hogy így legyen. Ámen.

Régen elég volt elhinni, hogy Krisztus meghalt és feltámadt, de a hit mö-